Jan Šťáva (bas), brněnský rodák, se učil zpívat od dětství pod vedením své matky, operní pěvkyně Zdeňky Rybecké. Během studií na Gymnáziu P. Křížkovského pak zvítězil v několika soutěžích (Pražský pěvec, Duškova soutěž) a v roce 2006 natočil své první CD – Dvořákovy *Biblické písně* a černošské spirituály. V letech 2007–2012 studoval u Zdeňka Šmukaře na JAMU. Od ledna 2010 je členem Janáčkovy opery NdB, v roce 2011 debutoval v pražském Národním divadle a od té doby zde vystupuje v řadě dalších postav. Je stálým hostem opery v Ostravě, jako Kecal (*Prodaná nevěsta*) se představil i při otevření Nového divadla v Plzni v sezoně 2014/15. V zahraničí působil v Opéra de Paris a v operních domech v Montpellieru, Nantes–Angersu, Toulonu a v Nancy. Koncertně spolupracoval s orchestry jako BBC Symphony, Orchestre National de Lyon, Beethoven Orchester Bonn, Rundfunksinfonie Hannover, Česká filharmonie, PKF, FOK či Janáčkova filharmonie Ostrava a vystoupil na několika prestižních festivalech (mj. BBC Proms, Salzburger Festspiele, Smetanova Litomyšl, Prague Proms). K jeho koncertnímu repertoáru patří basové party v dílech J. S. Bacha (*Vánoční oratorium*, *Janovy pašije*), J. Haydna (*Stvoření*), W. A. Mozarta, A. Dvořáka či G. Verdiho (*Requiem*).

Sbor „mladých Mozartů" Jihomoravského kraje je složen ze žáků základních uměleckých škol z Brna (ZUŠ Smetanova 8), Kuřimi a Veselí nad Moravou. Na těchto školách vedli přípravu sbormistři zdejších pěveckých sborů, finální podobu vzala do svých sbormistrovských rukou **Daša Karasová**, absolventka JAMU ze třídy Josefa Pančíka, nyní korepetitorka Janáčkovy opery NdB, dlouholetá sbormistryně pěveckého sboru Gaudeamus.

Gaudeamus Brno působí od roku 1996, v letech 1999–2003 byl oficiálním sborem Masarykovy univerzity, v současnosti je samostatným spolkem, jehož členy jsou převážně studenti a absolventi brněnských vysokých škol. Sbor se každoročně účastní koncertů a sborových festivalů doma i v zahraničí, podílí se na benefičních koncertech, natočil a vydal několik CD. Pravidelně spolupracuje s orchestry jako Czech Virtuosi, Filharmonie Brno, Ensemble Opera Diversa nebo European Johann Strauss Orchestra.

Robert Kružík, brněnský rodák, absolvoval Konzervatoř Brno, kde se kromě hry na violoncello věnoval rovněž dirigování. Ve studiu pokračoval na pražské AMU, kde jeho pedagogy byli Leoš Svárovský, Charles Olivieri-Munroe a Lubomír Mátl v dirigování a Miroslav Petráš ve hře na violoncello. V akademickém roce 2012/2013 se na studijní stáži na Zürcher Hochschule der Künste ve Švýcarsku zaměřil na oba obory. S úspěchem se zúčastnil řady violoncellových soutěží, jako jsou Pražské jaro, Soutěž Nadace Bohuslava Martinů, Mezinárodní soutěž Leoše Janáčka v Brně aj. Mistrovské kurzy absolvoval ve hře na violoncello u Jiřího Bárty, Michaely Fukačové a Raphaela Wallfische, v dirigování u Norberta Baxy, Johannesa Schlaefliho a Davida Zinmana.

Přestože mu ještě nebylo třicet, už tři roky je stálým dirigentem Janáčkovy opery NdB, s níž spolupracuje od roku 2014, a také tři sezony působil jako dirigent opery v Ostravě. Mimo operu hostuje u řady českých orchestrů, jako jsou PKF – Prague Philharmonia, Janáčkova filharmonie, Pražský komorní orchestr, Moravská filharmonie Olomouc, Jihočeská filharmonie, Czech Virtuosi a Ensemble Opera Diversa. Spolupracoval s předními sólisty, jako jsou houslisté Esther Yoo, Václav Hudeček, cellisté Tomáš Jamník, Raphael Wallfisch, pěvci Roman Janál, Jiří Sulženko, legendární Soňa Červená ad. Od sezony 2018/2019 je stálým hostujícím dirigentem Filharmonie Brno.

Jiří Beneš

Prosíme posluchače, aby zaujali svá místa včas, vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali. Po jeho začátku není vstup do sálu umožněn. Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Pod záštitou
Bohumila Šimka, hejtmana Jihomoravského kraje
Markéty Vaňkové, primátorky statutárního města Brna
Vojtěcha Mencla, starosty městské části Brno-střed

B | R | N | O jihomoravský kraj městská část BRNO-STŘED

Statutární město Brno finančně podporuje Filharmonii Brno.
Mozartovy děti jsou pořádány za finanční podpory JmK.

Ve spolupráci se ZUŠ Smetanova 8, Brno,
a s podporou Asociace základních uměleckých škol ČR

AZUŠ

Za podporu a spolupráci děkujeme

Filharmonie Brno, příspěvková organizace
Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ✆ +420 539 092 801

www.filharmonie-brno.cz, www.ignisbrunensis.cz

Mozartovy děti

Májový koncert

bazilika Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně

30. 5. 2019, 19^{00} hodin

Filharmonie Brno Philharmonic

MÁJOVÝ KONCERT
„Nejcennější dar“
ve spolupráci s Centrem kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno

CKTCH | Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie

ANTONÍN DVOŘÁK
Biblické písně op. 99 B. 185
pro alt (baryton) a orchestr I 27′
1. Oblak a mrákota jest vůkol něho
2. Skrýše má a pavéza má Ty jsi
3. Slyš, ó Bože! Slyš modlitbu mou
4. Hospodin jest můj pastýř
5. Bože! Bože! Píseň novou
6. Slyš, ó Bože, volání mé
7. Při řekách babylónských
8. Popatřiž na mne a smiluj se nade mnou
9. Pozdvihuji očí svých k horám
10. Zpívejte Hospodinu píseň novou

Mše D dur op. 86 **„Lužanská“** B. 175
pro sóla, smíšený sbor a orchestr I 43′
1. Kyrie (Andante con moto)
2. Gloria (Allegro vivace)
3. Credo (Allegro ma non troppo)
4. Sanctus (Allegro maestoso)
5. Benedictus (Lento)
6. Agnus Dei (Andante)

Richard Novák bas
Markéta Böhmová soprán, **Jarmila Balážová** mezzosoprán
Matúš Šimko tenor, **Jan Šťáva** bas
Sbor „mladých Mozartů“ Jihomoravského kraje
Pěvecký sbor Gaudeamus Brno
sbormistryně **Daša Karasová**
Filharmonie Brno
dirigent **Robert Kružík**

Koncert se koná bez přestávky.

Biblické písně, svůj nejproslulejší – a v české písňové tvorbě patrně nejkrásnější – cyklus napsal **Antonín Dvořák** (1841–1904) během svého pobytu v New Yorku. V roce 1892 tam nastoupil jako ředitel nově zřízené konzervatoře, rychle se proslavil mimo jiné svou novou *symfonií* („*Novosvětskou*“) a narůstající řadou nových „amerických“ skladeb – jde o deset opusových čísel, většinou Dvořákových vrcholových děl. Stále obtížněji však překonával svou vzrůstající touhu po vzdáleném domově; ten mu zprvu nahrazovala českými emigranty osídlená vesnice Spillville ve státě Iowa, kde strávil prázdniny 1893, ale v následujícím roce svůj americký pobyt přerušil a vrátil se aspoň na prázdniny domů na Vysokou; dokážeme pochopit, že potom, ve školním roce 1894/95, na něj v New Yorku doléhala nostalgie ještě silněji než předtím a našla výsostný umělecký výraz zhudebněním žalmových textů v nádherné češtině Bible kralické: Dvořákova upřímná zbožnost se tu ztotožnila s jeho touhou po vlasti v něčem, co by se dalo označit jako *rozhovory s Bohem*. Obdiv budí i úžasná jistota, s jakou dokázal vybrat ze stovek biblických veršů přesné texty pro svých deset písní: kralické Písmo zřejmě znal velmi podrobně a vozil je všude s sebou. Deset *Biblických písní* (každou lze ovšem zpívat samostatně nebo v libovolném spojení s ostatními) tvoří promyšlený cyklus, účinně střídající kontrastní výrazové polohy – od zoufalého *volání z hlubokosti* přes ujišťování Boží milostí až k nadšené chvále všemocného Hospodina.

Svou ***Mši D dur*** napsal Dvořák na žádost svého přítele Josefa Hlávky, pozdějšího zakladatele a prvního prezidenta České akademie věd, k vysvěcení nové kaple, kterou si dal Hlávka roku 1886 přistavět v západočeských Lužanech k zámku, svému letnímu sídlu. Dvořák mši vytvořil převážně na svém letním sídle na Vysoké uprostřed milované přírody a je znát, že ji psal především pro své vlastní potěšení; odráží se v něm jeho vroucí a přitom neokázalá víra, přirozená pokora před vyšším řádem a upřímná radost ze života – jde o jeden z nejvýmluvnějších dokladů Dvořákova vztahu k člověku, Bohu a přírodě.

První provedení mše při vysvěcení kaple (11. září 1887) řídil Dvořák sám, sólový soprán zpívala Hlávkova žena Zdenka, altový skladatelova choť Anna. S vědomím omezených interpretačních možností poloamatérského obsazení zvolil Dvořák jednoduché formální členění, dbal na přehlednou fakturu pěveckých partů, zejména sólových, a instrumentální doprovod omezil na varhany; i tak však dokázal vytvořit půvabné dílo, které daleko přesahuje charakter příležitostné skladby. Mše dodržuje formu katolické bohoslužby se všemi obvyklými částmi mešního ordinaria, jehož latinský text je zachován ve svém tradičním znění, až na několik míst, kde jej skladatel pozměnil kvůli deklamaci.

Protože Dvořákův vydavatel Simrock neprojevil o dílo zájem, nabídl je Dvořák londýnské společnosti Novello; ta je sice koupila, ale byla ochotna (dík svému prozíravému šéfu Littletonovi) vydat jen v orchestrální partituře. Dvořák si dal říci, a tak přišla krásná mše ke své dnešní symfonické podobě.

Richard Novák absolvoval brněnskou konzervatoř ve skladbě, dirigování a zpěvu. Je laureátem pěveckých soutěží v Toulouse (1961) a v Hertogenboschi (1962). Své první (ostravské) angažmá nastoupil v roce 1957, nynější brněnské roku 1961. Ve sto padesáti operních rolích a na nesčetných koncertech vystoupil v řadě evropských zemí i v zámoří – tam hlavně jako interpret janáčkovských postav; role Revírníka (*Příhody lišky Bystroušky*) se stala jeho profilovou vizitkou a v roce 2004 v ní na prknech Janáčkova divadla oslavil 50. výročí své umělecké činnosti. Je častým hostem Pražského jara, pražského Národního divadla, gramofonových studií a televize. Na mistrovské úrovni se věnuje písňovým cyklům a dodnes je častým interpretem velkých oratorních děl, o čemž svědčí jeho dlouholetá spolupráce s Českou filharmonií. Známá je především jeho interpretace Verdiho *Requiem* a Janáčkovy *Glagolské mše*, kterou nahrál pod taktovkou Sira Charlese Mackerrase pro firmu Supraphon i pro firmu DECCA za řízení Riccarda Chaillyho. V roce 2001 mu byla udělena Cena Thálie za celoživotní mistrovství.

Markéta Böhmová nabyla prvních pěveckých zkušeností v Kantiléně a poté zpívala jako členka Dětského sboru Brno doma i v zahraničí (Rakousko, Anglie, Japonsko). Během svého studia na Pedagogické fakultě MU úspěšně reprezentovala školu na pěveckých soutěžích. Od roku 2014 pokračovala ve studiu na konzervatoři v italském Campobassu. Mistrovské kurzy absolvovala s Emmou Kirkby, Kateřinou a Adamem Plachetkovými; loni se dostala do finále Cestiho soutěže v Innsbrucku a v témže roce získala v karlovarské Dvořákově soutěži dvě Zvláštní ceny za interpretaci. V roce 2016 debutovala v ostravské opeře, v prosinci 2017 v Národním divadle v Praze. Pravidelně spolupracuje s orchestry jako AKAMUS, L'Armonia Terrena, Česká filharmonie, Czech Virtuosi, Filharmonie Brno, Zlínská filharmonie aj. Už pátým rokem působí jako sólistka Nového operetního studia v Brně, spoluzaložila hudební trio Boutique de musique.

Mezzosopranistka **Jarmila Balážová** absolvovala Konzervatoř v Bratislavě, mistrovské kurzy pod vedením Adama Plachetky, Kateřiny Kněžíkové, Markéty Cukrové, Kateřiny Beranové, Dagmar Peckové a Margreet Honigové, v roce 2015 také studijní pobyt na varšavské Chopinově akademii u Ewy Iżykowské a v roce 2017 magisterské studium JAMU u Marty Beňačkové. Na soutěži Iuventus Canti ve Vráblích získala v roce 2015 Interpretační cenu Bachovy společnosti. Pravidelně spolupracuje se slovenskými soubory barokní hudby a podílí se na projektech souborů Opera Diversa, Brno Contemporary Orchestra, Czech Virtuosi, Internationale Chorakademie Lübeck nebo L'Armonia Terrena. Ensemble Opera Diversa ji na jevišti představila jako Boženu Němcovou v opeře *Jsem Kněžna bláznů* od současné autorky Lenky Noty. Pražským jarem 2018 byla přizvána jako speciální host Kateřiny Kněžíkové na koncert ZUŠ Open v Praze, podobnou příležitost dostala jako spoluúčinkující recitálu Adama Plachetky na Smetanově Litomyšli 2018. V Ostravě debutovala dvěma rolemi z Pucciniho *Triptychu*, letos se v Banské Bystrici objevila jako Emilie v Rossiniho *Otellovi*.

Matúš Šimko (tenor) studoval zpěv na banskobystrické konzervatoři (Stanislav Matis) a zároveň práva na Univerzitě Matěje Bela v Banské Bystrici; v barokní interpretaci zpěvu se později zdokonalil u Glorie Banditelliové v Briccialdiho ústavu v italském Terni. Jako sólista pak spolupracoval s domácími i zahraničními orchestry (Elbipolis Barockorchester Hamburg, Musica Florea, Czech Virtuosi, Solamente Naturali, Il Cuore Barocco, Quasars Ensemble, Slovenský komorní orchestr). V současnosti zpívá ve Slovenském filharmonickém sboru a navštěvuje soukromé hodiny u prof. Vlasty Hudecové.